

**การมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนประทาย
อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา**
**The participation of teachers and personnel in school administration at
Prathai School, Prathai District, Nakhon Ratchasima Province**

ปกรณ์ รongศักดิ์¹ และองอาจ เทียมกลาง²

วิทยาลัยนครราชสีมา

Pakorn Rongsak¹ and Ongart Thiamklang²

Nakhon Ratchasima College

Corresponding Author E-mail : PR.Rongsak2527@gmail.com, Ongart@nmc.ac.th

(Received: 14 March, 2025; Edit: 19 March, 2025 ; accepted: 23 March, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนประทาย อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา และ 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนประทาย อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตาม ตำแหน่ง ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน และครูผู้สอน จำนวน 163 คน โดยเลือกสุ่มแบบแบ่งชั้นรวมทั้งสิ้น จำนวน 168 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.92 สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนประทาย อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก
2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนประทาย อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตาม ตำแหน่งการศึกษา โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้าน การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม, การบริหารสถานศึกษา, ครูและบุคลากร

Abstract

This research aimed to 1) study the participation of teachers and personnel in the administration of Prathai School, Prathai District, Nakhon Ratchasima Province, and 2) compare the participation of teachers and personnel in the administration of the school, classified by position and education level. The sample consisted of school administrators, number of 5 persons, and teachers, number of 163 persons, selected by stratified random sampling, totaling 168 persons. The research instrument was a 5-level rating scale questionnaire with a consistency index between 0.67-1.00 and a reliability value of the whole questionnaire of 0.92. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The research results found that:

1. The participation of teachers and personnel in the administration of Prathai School, Prathai District, Nakhon Ratchasima Province was at a high level overall.
2. The results of the comparison of opinions on the participation of teachers and personnel in the administration of Prathai School, Prathai District, Nakhon Ratchasima Province, classified by educational position, were not different overall, except for the aspect of participation in operations, which was significantly different at a statistical level of .05. The classification by educational level was not different overall.

Keywords : Participation, School Administration, Teachers and Personnel

บทนำ

การศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของคนในประเทศ และคนที่มีคุณภาพย่อมเป็นทรัพยากรที่มีค่าของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ การที่คนในประเทศได้รับการศึกษามากเพียงใดหมายถึงการพัฒนาชุมชน สังคม ของแต่ละประเทศมีมากขึ้นเช่นกัน ปัจจุบันสังคมไทยกำลังเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 อันเป็นยุคที่มีความสลับซับซ้อนและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้การศึกษาของไทยถึงเวลาปรับเปลี่ยนเพื่อให้การศึกษาสามารถสร้างผลผลิตได้สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยผ่านการศึกษาในระบบ เป็นหลักนั่นก็คือโรงเรียนนั่นเองสถานศึกษาจึงเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนโดยที่ชุมชนมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาและความสำเร็จของสถานศึกษาขณะเดียวกันโรงเรียนก็มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาชุมชนดังนั้น นอกจากการบริหารงานสถานศึกษาในด้านวิชาการและการบริหารจัดการแล้วผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีอีกหนึ่งบทบาทสำคัญในการสร้างกลไกการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนพัฒนาความสัมพันธ์แบบเกื้อกูลกันกับชุมชนโดยส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อพัฒนาโรงเรียนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนเพื่อให้ได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากชุมชนในกิจกรรมสร้างสรรค์พัฒนาต่างๆอันจะเป็นประโยชน์ต่อทั้งโรงเรียนและชุมชนอย่างยั่งยืน (อดุลย์วงศ์ศรีคุณ, ประสงค์ถึงแสงอึ้งถึงใน พลอยจันทร์นุชชาติ, 2564)

ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580) ได้ระบุถึงการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของทุกภาคส่วน ไว้ในยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ประเด็นยุทธศาสตร์การส่งเสริม บทบาทการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครอบครัวและชุมชนในการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างบรรทัดฐานที่ดีในสังคม การสร้างกระบวนการเรียนรู้และพัฒนา ทักษะของประชากรให้สอดคล้องกับความต้องการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วม เพื่อเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ : 2563) ครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นอีกส่วนหนึ่งที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริม สนับสนุนนักเรียนโดยการให้การศึกษามีคุณภาพแก่นักเรียน การวางแผนการสอน การจัดเตรียมการสอน รวมทั้งการส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ นอกจากนี้ครูยังมีบทบาทในการสอนให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม และมีความสุขตามควรแก่อัตภาพ ซึ่งหากครูได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาก็จะเป็นการส่งเสริมสนับสนุนผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานั้นแสดงออกได้หลายลักษณะ เช่น การร่วมเป็นกรรมการ การร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมสนับสนุนกิจกรรมทางการศึกษา ร่วมสนับสนุนทรัพยากร ร่วมติดตามประเมิน ส่งเสริมให้กำลังใจ และปกป้องผู้ปฏิบัติงานที่มุ่งประโยชน์ต่อส่วนรวม หลักการนี้ถือว่าอนาคตของประเทศและความเจริญรุ่งเรืองของสังคมไทยเป็นความรับผิดชอบของคนไทยทุกคนมิใช่ถูกจำกัดโดยตรงในการจัดการศึกษา ดังนั้นจึงเป็นทั้งสิทธิและหน้าที่ของคนไทยทุกคนที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในลักษณะต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์เพื่อแก้ไขปัญหาอุปสรรคของการจัดการศึกษา ช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาและช่วยดูแลการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างถูกต้องตามทำนองคลองธรรม ครูและบุคลากรเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนหากให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมประเมินผล และร่วมพัฒนาผลงานเพื่อปรับปรุงงานให้ดีขึ้น ในรูปแบบต่างๆ เช่นการจัดให้มีครูเป็นคณะกรรมการบริหารโรงเรียน คณะกรรมการบริหารวิชาการ คณะกรรมการปกครองและดูแลนักเรียน คณะกรรมการพัฒนาครูและบุคลากร เพื่อให้ครูได้มีส่วนร่วมคิด ร่วมทำเพื่อการพัฒนาครู พัฒนางาน และเพื่อความก้าวหน้าของครู

องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาเป็น อบจ.ที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย และเป็น อบจ.ที่ได้รับการถ่ายโอนสถานศึกษามาจากราชการส่วนกลางมากที่สุด โดยมีจำนวนโรงเรียน ทั้งหมด 58 โรงเรียนที่ถ่ายโอนมา และเป็นโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาทั้งหมด สภาพปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากการถ่ายโอนสถานศึกษาให้แก่ อบจ.นครราชสีมา ย่อมสามารถสะท้อนสภาพปัญหาในภาพรวมระดับประเทศได้ในระดับหนึ่ง โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา แบ่งออกเป็นทั้งหมด 6 กลุ่ม ซึ่งโรงเรียนประทายนั้นอยู่ในกลุ่มที่ 6 โดยมีโรงเรียนที่ร่วมอยู่ด้วยทั้งหมด 8 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวังไม้แดงพิทยาคม โรงเรียนสาทรวิทยาคม โรงเรียนตลาดไพรพิทยาคม โรงเรียนเมืองยางศึกษา โรงเรียนช่องแมววิทยาคม โรงเรียนคลองเมืองพิทยาคม โรงเรียนหนองขามพิทยาคม และโรงเรียนประทาย ซึ่งที่ผ่านมาการดำเนินงาน การจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด อบจ.อาจจะประสบปัญหาหลายด้านเนื่องจาก การดูแลอาจจะไม่ทั่วถึง เนื่องจากจำนวนโรงเรียนถึง 58 แห่ง และการจัดการศึกษาอาจจะแตกต่างจากโรงเรียนในสังกัด สพฐ. โดยเฉพาะด้านงบประมาณ หากครูและบุคลากรได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนประทาย อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา จะทำให้มีความเข้าใจในการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนและมีความผูกพันมากขึ้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรในสถานศึกษา ซึ่งการบริหารแบบมีส่วนร่วม ถือเป็นรูปแบบสำคัญประการหนึ่งที่มีความสนใจในวงการ

บริหารสถานศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะถือเป็นแนวทางการบริหารที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในองค์กรเพื่อให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กับการรับผิดชอบและความร่วมมือในการพัฒนา ปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ ซึ่งจะส่งผลให้องค์กรสามารถขับเคลื่อนไปสู่จุดมุ่งหมายได้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัย ในฐานะนักวิชาการทางการศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรในการบริหารสถานศึกษา โรงเรียนประทาย อำเภوبرายก จังหวัดนครราชสีมา เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนสามารถปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการบริหารจัดการทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนประทาย อำเภوبرายก จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนประทาย อำเภوبرายก จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตาม ตำแหน่ง ระดับการศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

ครูและบุคลากรในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนประทาย อำเภوبرายก จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรโรงเรียนประทาย อำเภوبرายก จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2567 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน ครูและบุคลากร จำนวน 163 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 168 คน (อ้างอิงจาก <https://www.prathai.ac.th>)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรโรงเรียนประทาย อำเภوبرายก จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน ครูและบุคลากร จำนวน 108 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 113 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครซี่และมอร์แกนและได้โดยการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอนประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) 5 ระดับ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมตามแนวคิดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษามัธยมศึกษา เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ศึกษานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ
3. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ศึกษานิพนธ์ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : Index of item objective congruence) ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.67-1.00
4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - out) กับบุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ในโรงเรียนเมืองยางศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา
6. วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.921

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อผู้อำนวยการสำนักการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา
2. ผู้วิจัยส่งหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมา ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืน จำนวน 113 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ตำแหน่ง และระดับการศึกษา ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ(Percentage)
2. วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนประทายสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนประทายสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตาม ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา โดยใช้ค่า t-test (Independent samples)

ผลการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนประทาย อำเภอบัณฑิต จังหวัดนครราชสีมา แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนประทาย อำเภอบัณฑิต จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1	ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.96	0.82	มาก	4
2	ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	4.24	0.63	มาก	1
3	ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	4.05	0.76	มาก	2
4	ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.04	0.79	มาก	3
ภาพรวม		4.07	0.70	มาก	

จากตาราง 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนประทาย อำเภอบัณฑิต จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D.= 0.70) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.24$, S.D.= 0.63) รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 4.05$, S.D.= 0.76) และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 4.04$, S.D.= 0.79) ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.96$, S.D.= 0.82)

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนประทาย อำเภอบัณฑิต จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตาม ตำแหน่ง ระดับการศึกษา แสดงดังตารางที่ 2-3

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรในการบริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูผู้สอน		t	p-value
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.33	0.00	3.94	0.83	0.925	0.357
2	ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	4.50	0.00	4.23	0.64	0.831	0.408
3	ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	3.33	0.00	4.08	0.76	-1.958	0.053
4	ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.33	0.00	4.06	0.78	-1.854	0.066
ภาพรวม		3.88	0.00	4.08	0.71	-0.577	0.565

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนประทาย อำเภอบึงสามพัน จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรในการบริหารสถานศึกษา
จำแนกตาม ระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ระดับปริญญาตรี		สูงกว่าระดับปริญญาตรี		t	p-value
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.92	0.99	3.99	0.64	-0.471	0.639
2	ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	4.09	0.76	4.37	0.47	-2.379	0.019
3	ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	4.16	0.87	3.97	0.65	1.302	0.196
4	ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.10	0.84	3.98	0.74	0.815	0.417
	ภาพรวม	4.07	0.84	4.08	0.57	-0.291	0.771

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนประทาย อำเภอบึงสามพัน จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตาม ระดับการศึกษา โดยภาพรวม มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนประทาย อำเภอบึงสามพัน จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลดังนี้

1.การมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนประทาย อำเภอบึงสามพัน จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณา รายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตามลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องจากสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การดำเนินงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ ครูและบุคลากรสามารถมีส่วนร่วมได้หลายด้าน เช่น การวางแผนพัฒนาหลักสูตร การบริหารจัดการห้องเรียน การพัฒนานักเรียน และการส่งเสริมกิจกรรมพิเศษ นอกจากนี้ยังมีบทบาทในการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายภายในโรงเรียน การบริหารงบประมาณ และการประเมินผลการดำเนินงาน ความร่วมมือระหว่างครู ผู้บริหาร และบุคลากร จะช่วยให้โรงเรียนสามารถพัฒนาได้อย่างยั่งยืนและตอบสนองความต้องการของนักเรียนและชุมชนได้ดียิ่งขึ้นและสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรอนงค์ แจ่มจำรัส และชัยอนันต์ มั่นคง (2565) เรื่อง แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ใน

ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิวพงษ์ แสงนอก (2566) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่าง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 พบว่า ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรในการบริหารสถานศึกษา โรงเรียนประทาย อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตาม ตำแหน่ง และ ระดับการศึกษา

2.1 ผลการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรในการบริหารสถานศึกษา โรงเรียนประทาย อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามตำแหน่งโดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งต่างกัน อาจมีมุมมองที่แตกต่างกันต่อการมีส่วนร่วม ในการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารมักมองว่าการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนา โรงเรียน แต่ต้องมีโครงสร้างและแนวทางที่ชัดเจน ขณะที่ครูผู้สอนอาจต้องการมีส่วนร่วมมากขึ้นในด้านการตัดสินใจ และการกำหนดนโยบายที่ส่งผลต่อการเรียนการสอนโดยตรง อย่างไรก็ตาม หากทั้งสองฝ่ายเปิดรับความคิดเห็นและ ทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ จะช่วยให้การบริหารสถานศึกษามีความสมดุลและตอบสนองต่อความต้องการ ของทุกฝ่ายได้ดีขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาวดี ใจภักดี (2563) การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนในสถานศึกษาที่มี ระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนครูผู้สอนในสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีส่วนร่วมในการ บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ หลุทธิ เชี่ยวสละ การ บริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 12 ผลศึกษา พบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ที่มีเพศ และวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนประทาย อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตาม ระดับการศึกษา โดยภาพรวมและ ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการ มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ทั้งนี้เนื่องจาก การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในการบริหาร สถานศึกษาอาจแตกต่างกันตามระดับการศึกษา ผู้บริหารมักมีบทบาทในการกำหนดนโยบายและดูแลภาพรวม ขณะที่ครูมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ครูผู้สอนมักมีอิสระและบทบาทมากขึ้นใน การพัฒนาหลักสูตร วิจัย และแนวทางการสอนที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน การบริหารในแต่ละระดับต้องอาศัย ความร่วมมือระหว่างผู้บริหารและครูเพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับเป้าหมาย ของโรงเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิรุทธิ์ นันทมาศวังนรา (2564) การมีส่วนร่วมของครูในการบริหาร สถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเขื่อนบางลางสังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 การมีส่วนร่วมของ ครูในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่ม เขื่อนบางลางสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ไม่มีความแตกต่าง กัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพัตรา นพสาย (2560) การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูใน การบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่เขต 1 จำแนกตามเพศ พบว่า

ครูผู้สอนที่มีเพศต่างกันจะมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน ยกเว้น ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. โรงเรียนควรมีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมากขึ้น เช่น การคัดเลือกปราชญ์ชาวบ้านในการจัดการเรียนการสอน หรือการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เป็นต้น
2. ควรให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการติดตามการดำเนินโครงการต่างๆของโรงเรียนเพื่อจากได้ทราบถึงความสำเร็จหรืออุปสรรคที่ทำให้การดำเนินโครงการไม่สำเร็จ เพื่อที่ครูจะได้ทราบถึงปัญหาต่างๆ และนำมาปรับปรุงแก้ไข ในการดำเนินโครงการครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนสามารถตอบสนองความต้องการหรือการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาในชุมชนได้
2. โรงเรียนควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู และบุคลากรในโรงเรียนประทย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ: ศูนย์สาธิตพลวัตร.
- _____. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545.
- แก้วภักธา จิตรอักษร. (2565). เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- จิตติสรณ์ ณ แฉล้ม. (2561). การมีส่วนร่วมของศิษย์เก่าในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านบางมัน อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ประภาพรณ รักเลี้ยง. (2556). หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยพิษณุโลก.
- พระมหาสุชาติ คุ้มมาโม. (2561). การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13. วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง, 7(2), 173-186.
- พิมพ์พิชมธุ สุภายอง. (2563). การพัฒนาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของผู้ปกครอง นักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง ตำบลแม่สลองนอก อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- วรรณิกา อภัยภักดี. (2561). รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏ, 6(2), 1-22.

- ศิวพงษ์ แสงนอก. (2566). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์*, 9(1), 1-12.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สนธยา พลศรี. (2550). *เครือข่ายของการเรียนรู้ในงานพัฒนาชุมชน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สมชัย วงษ์นายะ. (2559). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคเหนือ*.
- สมยศ นาวิการ. (2555). *การบริหารเชิงกลยุทธ์และนโยบายธุรกิจ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณกิจ 1991.
- เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. (2551). *สภาพการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนใต้* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: วี.ที.ซี.คอมมิวนิเคชั่น.
- อรอนงค์ แจ่มจำรัส. (2565). *แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 10. วารสารวิจัยวิชาการ*, 5(3), 205.
- Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1980). *Participation's place in rural development: Seeking clarity through specificity*. New York: World Developments.
- Dendero, G. M. (1994). School-based decision making on student achievement as academic skills (Doctoral dissertation). *Dissertation Abstracts International*, 59(4-A), 66.
- Elliont, D. C. (1994). Collaborative decentralized management and perceptions of quality schooling outcome. *Dissertation Abstracts International*, 52(10), 3468-A.
- Kottennavar, G. R. (2016). Teachers' participation in school administration and attitude towards teaching profession of secondary school teachers. *Indian Streams Research Journal*, 6(1), n.pag.
- Person, J. L. (1994). An examination of the relationship between participative management and perceived institutional effectiveness in North Carolina community colleges. *Dissertation Abstracts International*, 53.
- Porter, E. J. (1995). The life-world of older widows: The context of lived experience. *Journal of Women and Aging*, 7(2),